

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENT

Ot.prp. nr. 11

(2004–2005)

Om lov om endringer i kommuneloven (oppheving av plikten til å omdanne interkommunale revisjonsenheter til selskap)

*Tilråding fra Kommunal- og regionaldepartementet av 5. november 2004,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Bondevik II)*

1 Innledning

Ved lov av 12. desember 2003 nr. 113 ble det gjort endringer i kommunelovens bestemmelser om revisjon og intern kontroll. Lovendringene trådte i kraft 1. juli 2004. Hovedsaken i lovendringene dreier seg om at det nå er åpnet for at kommuner og fylkeskommuner kan velge om de vil konkurranseutsette revisjonen.

På samme måte som tidligere vil det være anledning til å dekke behovet for revisjonstjenester gjennom å ansette egne revisorer i kommunen eller fylkeskommunen, eller gjennom interkommunalt samarbeid i ulike former. De kommunale og fylkeskommunale revisjonsenheter er alt overveiende etablert som interkommunale samarbeidsenheter med basis i kommunelovens bestemmelser om interkommunalt samarbeid.

Lovendringene innebar også at det ble tatt inn en bestemmelse i kommuneloven § 81 om at interkommunale revisjonsenheter (distriktsrevisjoner) skal organiseres som selskaper senest innen 1. januar 2005. Dette kan være enten interkommunale selskaper etter lov 29. januar 1999 nr. 6 om interkommunale selskaper, eller en annen selskapsform, i praksis aksjeselskap.

Det store flertallet av disse samarbeidsenheterne er pr. i dag ikke organisert som selskaper. De er i hovedsak organisert med basis i kommunelovens alminnelige bestemmelser om interkommunalt samarbeid (kommuneloven § 27), med et eget styre og vedtekter for samarbeidet.

I den nå opphevede bestemmelse i kommuneloven om internt tilsyn og kontroll (erstattet av det nye kap. 12 om «Internt tilsyn og kontroll. Revisjon») fantes en bestemmelse om «distriktsrevisjoner». Bestemmelsen representerte en særlig form for interkommunalt samarbeid om revisjon. Det er lagt til grunn at de alminnelige regler om interkommunalt samarbeid i kommuneloven § 27 også gjelder for disse samarbeidsenheterne, jf. bl.a. Ot. prp. nr. 70 (2002–2003) s. 44.

Der det er tale om selskapsorganisering av revisjonsvirksomheten, er det i praksis interkommunalt selskap (IKS) etter lov om interkommunale selskaper som har vist seg som den mest aktuelle selskapsformen. Flere interkommunale revisjonsenheter er i dag organisert som interkommunale selskaper (IKS).

2 Uklarhet om lov om interkommunale selskaper og statsstøttereglene

I brev av 4. juni 2004 til Nærings- og handelsdepartementet har EFTA Surveillance Authority (ESA) reist spørsmål om hvorvidt lov om interkommunale selskaper er forenlig med EØS-avtalens bestemmelser om statsstøtte (artikkel 61), og bedt om informasjon om hvilke virksomheter som drives i form av slike selskaper. ESAs henvendelse er besvart fra norsk side ved brev av 1. juli 2004 fra Nærings- og handelsdepartementet. Dette brevet inneholder i hovedsak en faktisk redegjørelse for rettsgrunnlaget og hvilke selskaper som er etablert. Hvis prosessen innebærer behov for å endre gjeldende lov om interkommunale selskaper, vil eventuelle endringer kunne få betydning for kommunenes og fylkeskommunenes valg av organisasjonsform for bl.a. de kommunale revisjonsenheter.

Dersom plikten etter kommuneloven § 81 til å omorganisere interkommunale revisjonsenheter til selskap blir stående, vil kommunene og fylkeskommunene være tvunget til å velge mellom to ulike selskapsmodeller: aksjeselskap og interkommunalt selskap – hvor den ene selskapsmodellen reiser uavklarte spørsmål.

I en fase der spørsmålet om de interkommunale selskaperenes forhold til EØS-avtalens bestemmelser om statsstøtte klarlegges nærmere, vil det etter departementets oppfatning ikke være ønskelig at loven pålegger kommunene en plikt til å organisere interkommunale revisjonsenheter som selskaper. Etter at det er avklart hva som vil komme ut av prosessen i forhold til ESA, tar departementet sikte på å komme tilbake til spørsmålet om organisasjons-

form for de interkommunale revisjonsenheter, i forbindelse med et generelt lovarbeid om interkommunale samarbeidsformer, jf. nedenfor.

Dersom plikten til å omdanne interkommunale revisjonsenheter til selskaper opphører, vil rettstilstanden for interkommunale revisjonsenheter bli den samme som for interkommunalt samarbeid generelt. Det vil si at kommunene og fylkeskommunene står fritt til å velge de lovlig tilgjengelige samarbeidsformer. Dette betyr at interkommunale revisjonsenheter kan fortsette med de organisasjonsformer som eksisterer i dag. Samtidig innebærer det at adgangen til å organisere virksomheten som selskaper fortsatt vil stå ved lag.

Departementet arbeider for tiden med en utredning om organisering av interkommunalt samarbeid ut fra en bred og generell tilnærming. Det kan også på denne bakgrunn være hensiktsmessig at kommunene og fylkeskommunenes valg av samarbeidsform ikke er bundet til bestemte organisasjonsformer i den fasen dette utredningsarbeidet pågår. Etter at dette arbeidet er avsluttet vil det også foreligge et bedre grunnlag for å ta stilling til organisering av interkommunalt samarbeid generelt.

Kommunal- og regionaldepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om lov om endringer i kommuneloven (oppheving av plikten til å omdanne interkommunale revisjonsenheter til selskap).

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i kommuneloven (oppheving av plikten til å omdanne interkommunale revisjonsenheter til selskap) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag
**til lov om endringer i kommuneloven (oppheving av
plikten til å omdanne interkommunale
revisjonsenheter til selskap)**

I

I lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) gjøres følgende endringer:

§ 81 oppheves.

Nåværende § 82 blir § 81.

Nåværende § 83 blir § 82.

II

Loven trer i kraft straks.
